

Радован Караџић, први предсједник Републике Српске (РС), којем ће у четвртак, 24. марта, бити изречена пресуда на суђењу за геноцид и злочине почињене у Босни и Херцеговини, у ексклузивном интервјуу за Балканске истраживачке мреже (БИРН) казао је да не постоји разуман суд који би га осудио.

“Моја су очекивања иста. Знам шта сам хтио, шта сам урадио, чак и о чему сам сањао, и не постоји разуман суд који би ме осудио. Колико год да је високопозиционираних званичника босанских Срба осуђено”, рекао је Караџић, који се од лjeta 2008. године налази у притворској јединици у Сцхевенингену.

У интервјуу говори о злочинима у Сребреници не поричући их, али се противи обиму и позадини онога што се десило. За злочин на сарајевским Маркалама, који назива инцидентом, казао је да ниједан Србин не би био осуђен да му се суди на основу докумената Уједињених нација (УН) и то пред судом УН-а.

Караџић је рекао да је његова “стална борба за очување мира, спречавање рата и смањење патњи свих људи без обзира на вјеру, представљала узоран труд вриједан поштовања”, и додао да БиХ данас треба комисија за истину.

За ратна дешавања Караџић је окривио “страно мијешање”, појаснивши да би остварио конструктивно и компромисно рјешење са Изетбеговићем јер су били на “плодоносном

путу”.

“Господин Изетбеговић је желио посебан политички и вјерски ангажман за муслиманску заједницу, који се није могао примијенити на Србе и Хрвате, а ја се томе нисам противио ни у којем погледу”, казао је Караџић.

Говорећи о великим силама, Караџић је рекао да када изгубе интерес за нестабилност Балкана, тада ћемо пронаћи рјешење за ратне злочине.

“Привремена пракса асиметрије у кривичном гоњењу није од помоћи, као ни многе друге пакости које можемо урадити једни другима”, појаснио је Караџић.

У интервјуу говори о својој кћерки Соњи, свједочењу Милорада Додика, садашњег председника Републике Српске (РС), пресуди Војиславу Шешељу, оптуженом за злочине у БиХ, Србији и Хрватској, која ће бити изречена 31. марта.

У сусрет пресуди, шта очекујете да ће се десити с обзиром да већ постоје пресуђене чинџенице за велики дио злочина који се Вама стављају на терет?

Моја су очекивања иста. Знам шта сам хтио, шта сам урадио, чак и о чему сам сањао, и не постоји разуман суд који би ме осудио. Колико год да је “високопозиционираних званичника босанских Срба” осуђено. То нису биле само пресуде против њих, него и пресуде против самог покушаја достизања међународне правде, против шанси за заједнички и плодан живот наших заједница.

Многе од тих пресуда ће бити предмет расправа дуже него што се коментарисала Дреуфусова казна. Осим тога, многи од тих високопозиционираних Срба нису били навикнути на овај правосудни систем и нису могли прописно спремити своју одбрану. Зашто би њихове пресуде утицале на пресуду у мом случају? Вијеће ће у мом случају имати пред собом само доказе из мог случаја, не и из других случајева. Или ви вјероватно претпостављате да би неки фактори ван мог случаја могли имати утицаја на мој случај? Ако би претходна суђења требала бити од било каквог утицаја, а камоли

пресудна, сва би наредна суђења била беспотребна. А ако је политика утицајна, онда богињи правде очи уопште нису завезане.

Ипак, много је чисте пропаганде изнесено овдје пред вијећима.

Да будемо праведни према тим вијећима, многи оптужени се нису могли бранити због бројних околности – недовољно времена и средстава, без истражног судије као у нашем претходном систему, зависност од истраге Тужилаштва и њихове добре воље да на вријеме објелодане ослобађајуће доказе, предрасуде, демонизација кроз медије, пристрасност западних сила, организација и јавности, и тако даље. И вјероватно опортунизам неких вијећа.

Напримјер, да су инциденти на Маркалама суђени пред овим УН-овим судом на основу УН-ових докумената, ниједан Србин не би био осуђен за инциденте на Маркалама.

Што се Сребренице тиче, оно што се десило у стварности је довољно лоше, па нам никакво увећавање не помаже да дођемо до разумијевања и мира међу нама. Непотребно убиство једног јединог човјека је ужасавајуће, а камоли убиство сигурно најмање неколико стотина људи, што је, напримјер, неупитни број жртава с повезима. Они који су то урадили прије свега су непријатељи Срба, а затим непријатељи тих породица, а онда и муслиманске заједнице.

Исто важи и за 3.500 српских жртава на истом подручју. Сад, могли бисмо упоређивати ко је био окрутнији, ко је убио више жена, дјеце и старијих, ко је пререзао више вратова, одрезао више ушију и гениталија, али то не би требало бити за медије, него ради консензуса у праведној и компетентној српско-муслиманској комисији за истину, кад за то дође вријеме. Све друго би само погоршало ствар.

Сматрате ли стварно да ћете бити ослобођени оптужби за Сребреницу након толиког броја пресуда у Хаагу и БиХ?

Исти одговор као и претходни. Није то питање наде, него закона и правде. Суђење није

само о томе да ли се нешто уопште догодило, него и о могућој одговорности других људи, више или мање удаљених од директних извршилаца.

Баш у ту сврху, одбио сам многе наводе о злочинима широм БиХ по неколико основа: (1) да ли се то у стварности уопште догодило; (2) под којим се условима нешто догодило, ко је започео и како; (3) је ли се могло избјећи; (4) је ли исход био онакав како се наводи; (5) ко је то урадио, по чијој наредби; (6) је ли то био дио шире политике, и тако даље, па све до самог краја, односно да ли су највиши званичници били одговорни.

Оштро сам против тврдњи да су полиција или војска починиле нешто само зато што је то починио неки припадник војске или полиције. Мора се утврдити да ли је неко починио злочин на своју руку или је добио задатак од своје команде. Углавном, директни извршиоци су по сваку цијену крили своја злодјела од директних претпостављених како би избјегли казну, а у таквом случају то уопште нису починиле званичне снаге.

Нажалост, што се Сребренице тиче, ја не могу порећи све што се наводи, али се морам успротивити обиму и позадини онога што се десило.

Опет понављам, није нека јединица војске добила задатак да почини злодјело, то је прије била нека врста колажа, насумично изабрана група момака доведених да изврше убиства на своје изненађење, против њихове воље и интереса, а било је толико тајно да су починиоци то сакрили од својих директних претпостављених. Али нико неће профитирати од било каквих преувеличавања везаних за Сребреницу или било које ратиште у нашем, надајмо се задњем, грађанском рату. Утврдимо истину!

Полицијски и војни званичници босанских Срба осуђени су на више од 2.000 година затвора. Као врховни командант тих снага, како оцјенујете Ваше шансе у пресуди?

Многи од споменутих званичника нису требали бити ни оптужени. Постоји огромно неразумијевање и погрешно схватање наших војски и других војних снага.

У другим војним и правосудним праксама познатим у земљама из којих потичу судије Трибунала, није било Титове доктрине наоружаног народа, него је умјесто тога постојала добро обучена професионална војска и полиција, којом се лако командује и контролише.

Поред тога, овај грађански рат био је наставак наших унутрашњих ратова уз много осветничких осјећања, огорчености, старих мржњи и нових амбиција за доминацију над комшијама.

Кад год нека страна затражи нешто на шта нема право, отвара се сцена за катастрофу. Можете ли замислити како би колеге Муслимани реаговали да су Срби захтијевали да цијела Босна постане дио унитарне Србије, и то без аутономије? Срби не би имали никакво право да то траже, а камоли да то на силу наметну. Али, оно што је од Срба тражено везано за унитарну БиХ исте је природе као и горе споменути хипотетички захтјев Срба за Муслимане. Ако се не можемо поставити на мјесто друге стране, платићемо ужасну цијену.

Моје шансе у пресуди требале би бити исте као шансе било ког државног предсједника у модерном свијету – ни веће ни мање. Судови би требали бити свјесни свих предсједничких обавеза, могућности и ограничења, и бити посвећени истини и правди. Једноставно се из свих доказа може видјети да предсједник у таквим околностима није могао урадити ништа више, као и да је моја стална борба за очување мира, спречавање рата и смањење патњи свих људи без обзира на вјеру, представљала узоран труд вриједан поштовања прије него прогон.

Будући да Ратко Младић, командант Војске Републике Српске (ВРС) којем се суди за готово исте злочине као и Вама, није свједочио на Вашем суђењу, да ли можемо закључити да је Ваш тим пребацивао кривицу на Младића, а његов на Вас?

Као прво, била је дужност Тужилаштва да прецизира оптужбе и открије која је јединица или формација починила поједина дјела. Тужилаштво је заузело веома лежерну позицију уопштено именујући све починиоце као фантомске “српске снаге”, без икакве обавезе да прецизира на које је снаге мислило. Разне паравојске којих сам се одрекао на почетку рата и прогонио их током цијелог рата, не могу се сматрати “српским снагама”.

Нема доказа, као ни окончаних и документованих оптужби с правим починиоцима именованим од стране Тужилаштва. Из тог су разлога одбране “пипале у мраку” како би утврдиле ко је шта починио. Постојале су легитимне радње војске и полиције, и све је то добро документовано. То је укључивало планирање, организовање, припремно наређивање, извршне наредбе и даље праћење.

Нема доказа да су српске званичне снаге, дјелујући на званичан начин, починиле било какав злочин. Али било је доказа да су злочине починили неки припадници званичних формација, што је потпуно различито од дјеловања јединица.

Не мислим да је иједна од одбрана покушала да преусмјери одговорност или пребаци кривицу на друге. Прије свега, од тога нема користи, а напосљетку мислим да судије не би цијениле такву врсту одбране.

Имам много примједби на генерала Младића и друге официре старог кова, али ниједан од њих се није могао окривити за злочине. Да јесте, ја бих склонио неке од њих којима сам судио на много лакши начин, јер не бих покривао никога. Не вјерујем да ће моја пресуда имати било какав утицај на Младићев случај. Моја је обавеза била да позовем свакога ко је нешто знао да свједочи, а њихово је право било да свједоче или не.

